

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка ОПП Економіка підприємства
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних / семінарських занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Дейнека Т. А. каб. 473 (навчальний корпус № 4) e-mail deineka.tetiana@pdau.edu.ua, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/deyneka-tetyana-anatoliyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	фахова вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Економіка підприємства, Господарське законодавство, Маркетинг, Менеджмент

Компетентності	загальна: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. спеціальні (фахові, предметні): СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. .
Результати навчання	ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро-, мезо-, макроекономіки та міжнародних відносин. ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними

професійними інтересами (нетворкінг), володіння іноземною мовою, правова, політична, екологічна грамотність (громадські соціальні навички), медіаграмотність тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

формування системи знань про закономірності, умови, процеси та особливості функціонування транснаціональних корпорацій (MNC) в умовах глобальної економіки.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи розуміння сутності MNC

Тема 2. ТНК (MNC) як суб'єкт глобальної економіки

Тема 3. Можливості і межі регулювання діяльності MNC

Тема 4. Організаційно-економічні основи діяльності MNC

Тема 5. Злиття і поглинання компаній

Тема 6. Корпоративні стратегії MNC

Тема 7. Конкурентні стратегії MNC

Тема 8. Маркетинг MNC

Тема 9. Фінанси MNC

Тема 10. Транснаціоналізація форм господарського життя та економічний розвиток

Тема 11. MNC в процесах інновації економіки

Тема 12. Україна в процесах економічної транснаціоналізації

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

– словесні методи: лекція, розповідь, пояснення;

– наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;

– практичні методи: вправи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, графічні роботи, есе, реферування).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

– методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти;

– методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки та зауваження.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання

– інтерактивні методи навчання: дискусії, диспути, дебати; проєктування професійних ситуацій; розроблення і презентація проєктів; метод «Займи позицію»; метод «Мікрофон»; «Мозковий штурм»;

– методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу: стрічка подій.

– комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь;

– методи письмового контролю: контрольна робота; самостійна робота; есе; творче завдання;

– методи самоконтролю: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

щодо термінів виконання та перескладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle).

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25% нижче. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

<p>- ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ</p>	<p>здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p>
<p>- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ</p>	<p>Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим</p>
<p>- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ</p>	<p>на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf.</p>
<p>- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</p>	<p>після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p>Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гуткевич С.О., Корінько М.Д., Сафонов Ю.М. Міжнародна економіка: підруч. 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с. 2. Гузенко І. Ю. Глобальна економіка. навч. посіб. ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 168 с. 3. Лебедева О., Белоцерковец В., Завгородня О. Міжнародна економіка : підруч. К. : ЦУЛ, 2019. 416 с. 	

4. Лимонова Е.М, Кузьмінов С.В., Глуха Г.Я., Шкура І.С. Транснаціоналізація світової економіки : навч. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с.
5. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / С.В. Бестужева, В. А. Вовк, В.О. Козуб та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т.В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.
6. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручн. / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с.
7. Сучасна міжнародна економіка : підруч. За ред В.М. Тарасевича. Дніпро :ПДП «економіка», 2019. 386 с.
8. Транснаціональні корпорації : навч.-метод. посібник. Уклад. : Т. В. Марченко. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 184 с.
9. Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / Шкурупій О.В., Гончаренко В.В., Дейнека Т.А., Білоброва Т.О., Артеменко І.А.; за ред. О.В. Шкурупій. К. : Центр учб. л-ри. 2023. 240 с.
10. World Economic Situation and Prospects. Department of Economic and Social Affairs United Nations, 2022. 232 p.
11. Carbaugh R. International Economics. South-Western College Publishing; 18th edition, 2022. 576 p.

Допоміжні

1. Глобальна економіка : підруч. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика», «Економіка бізнес-підприємства» / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 111 с.
2. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка : монограф. / за ред. О.І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
3. Довгаль О.В., Андрусів У.Я., Ткаліч О.В., Павленко О.С. Глобальна економіка : навч. посіб. Івано-Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019 262 с.
4. Кібік О. М. Нестерова К.С. , Хаймінова Ю.В. Міжнародна економіка : навч.-метод. посіб. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 85 с.
5. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. за ред. Н. Бутко, С. Шкарлет. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 528.
6. Транснаціональні корпорації. Українсько-англійсько-польський словник основних термінів Уклад.: С. Войтко, О.Корогодова,, М. Maciaszczyk, М. Rzemieniak.. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 35 с.
7. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p.
8. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.
9. Parionova N. International Economics. Microeconomics (Міжнародна економіка. Мікроекономіка). К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 316 с.
10. Salvator D. International Economics, 13th Edition. Wiley, 2019. 720 p.
11. Williamson J. The World Economy: A Textbook in International Economics. 480 p. URL : <https://www.slideshare.net/fofoasasaZZ/the-world-economy-a-textbook-in-international-economics-pdf-97337768>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.gov.ua>.
4. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL : <https://minagro.gov.ua/>
5. Національний Банк України. URL : <https://bank.gov.ua/>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.ua>
7. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
8. International Monetary Fund. URL : <https://www.imf.org/en/Home>
9. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : <http://www.fao.org/home/en/>
10. Group of Seventy Seven. URL: <http://www.g77.org>
11. Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors. URL: <http://www.g20.org>
12. KOF Konjunkturforschungsstelle. URL : <https://kof.ethz.ch/>
13. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>

14. Paris Club. URL: <http://www.clubdeparis.org>
15. The Club of Rome. URL: <http://www.clubofrome.org>
16. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>
17. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>
18. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>
19. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>
20. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>

**Реквізити
затвердження**

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силабусу «Багатонаціональні підприємства»

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	аналіз кейсів	доповідь / реферат / презентація	завдання самостійної роботи	
Тема 1. Теоретичні основи розуміння сутності MNC	2		8	2	4
Тема 2. ТНК (MNC) як суб'єкт глобальної економіки	2			2	4
Тема 3. Можливості і межі регулювання діяльності MNC	2			2	4
Тема 4. Організаційно-економічні основи діяльності MNC	2	4		2	8
Тема 5. Злиття і поглинання компаній	2	4		2	8
Тема 6. Корпоративні стратегії MNC	2	4		2	16
Тема 7. Конкурентні стратегії MNC	2	4		2	8
Тема 8. Маркетинг MNC	2	4		2	8
Тема 9. Фінанси MNC	2	4		2	8
Тема 10. Транснаціоналізація форм господарського життя та економічний розвиток	2	4		2	8
Тема 11. MNC в процесах інноватизації економіки	2	4		2	8
Тема 12. Україна в процесах економічної транснаціоналізації	2	4		8	2
Разом	24	24	16	24	100

Поточний контроль здійснюється на семінарських і практичних заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, аналізу кейсів, виконання реферату/презентації, виконання завдань самостійної роботи.

Опитування (2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти правильно відтворює основні поняття, процеси та особливості діяльності багатонаціональних підприємств, має загальне уявлення про їхню роль у глобальній економіці, проте відповідь потребує додаткового уточнення або деталізації
1	здобувач вищої освіти демонструє часткове розуміння основних термінів та понять, пов'язаних з функціонуванням багатонаціональних підприємств, але допускає суттєві помилки у відповідях або не може аргументовано пояснити свої твердження

Аналіз кейсів (4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти проводить глибокий та комплексний аналіз кейсу, чітко визначає ключові проблеми, аргументовано обґрунтовує запропоновані рішення, демонструє критичне мислення та здатність застосовувати теоретичні знання до реальних ситуацій
3	здобувач вищої освіти здійснює структурований аналіз кейсу, коректно визначає проблеми, формує аргументовані висновки та пропонує можливі рішення, проте можуть бути незначні неточності або недостатньо глибоке опрацювання деяких аспектів

2	здобувач вищої освіти частково аналізує кейс, визначає основні проблеми, проте пропоновані рішення є недостатньо обґрунтованими, відсутній критичний підхід до оцінки ситуації
1	здобувач вищої освіти демонструє поверхове розуміння кейсу, надає неповні або несистемні відповіді, аналіз є загальним, без конкретних висновків та аргументів

Підготовка доповіді / реферату / презентації* (8 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	Зміст: глибоке розкриття теми з повним розумінням основних ідей, матеріал точний, актуальний і відповідає темі, присутній глибокий аналіз і критичне мислення. Структура: чітко структурований матеріал з логічно побудованими вступом, основною частиною та висновками, логічна послідовність та узгодженість всіх частин. Оформлення та візуалізація: якісно підібрані візуальні матеріали, що підкріплюють основні тези, відмінне оформлення тексту, без граматичних помилок. Виступ: чітка, впевнена та виразна подача матеріалу, активна взаємодія з аудиторією, залучення до обговорення, відмінна підготовка, спонтанна відповідь на питання.
4-6	Зміст: основні ідеї розкриті, але не повністю чи поверхнево, матеріал відповідає темі, проте присутні деякі неточності або недопрацювання, присутні елементи аналізу, але без достатньої глибини. Структура: загалом зрозуміла структура: вступ, основна частина та висновки, але з незначними недоліками, деякі елементи логіки викладу не послідовні. Оформлення та візуалізація: використані візуальні матеріали, але вони частково не відповідають змісту, текст оформлений на достатньому рівні, хоча наявні незначні помилки. Виступ: подача помірно чітка, але без виразності, взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
1-3	Зміст: основна ідея слабка або зовсім відсутня, матеріал не відповідає темі або містить великі неточності, немає аналізу чи глибокого розуміння теми. Структура: відсутня чітка структура, слабка організація матеріалу: вступ, основна частина та висновки не виділені, логіка викладу незрозуміла або хаотична. Оформлення та візуалізація: використано мінімум візуальних матеріалів, які не підкріплюють зміст, текстова частина неформатована, має помилки. Виступ: монотонна подача або незрозуміле висловлювання, відсутня взаємодія з аудиторією, низький рівень підготовки, часті паузи, читання з листа.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2 доповіді / рефератів / презентацій

Виконання завдань самостійної роботи (2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Повний глосарій, який містить всі основні терміни з дисципліни, з чіткими і точними визначеннями, логічно структурований.
1	Глосарій містить деякі важливі терміни, але є прогалини в термінах або визначеннях, не зовсім точні чи неповні.

Форма семестрового контролю – залік.